

Udskriftsdato: 21. december 2025

SKR nr 9128 af 11/02/2008 (Gældende)

Skrivelse om Forældelsesafbrydende skridt

Ministerium: Skatteministeriet

Journalnummer: Skattemin.,
SKAT, j.nr. 08-035173

Skrivelse om Forældelsesafbrydende skridt

SKAT Hovedcentret har fået en række forespørgsler vedrørende foretagelse af udlæg med henblik på afbrydelse af forældelse. I denne meddelelse præciseres det, hvornår en udlægsforretning har afbrudt forældelsen, uanset om udlægsforretningen foretages på skattecentret, som udgående udlægsforretning eller gennemføres ved politifremstilling.

Politifremstilling kan iværksættes alene med henblik på afbrydelse af forældelse af en fordring. Der må dog ikke ske unødvendig eller overdreven brug af politifremstillinger, hvorfor skyldner altid bør være tilsagt til en udlægsforretning på skattecentret og hvis han ikke giver møde, skal udlægsforretningen forsøges gennemført ved en udgående udlægsforretning.

Endelig indskræpes reglerne for protokollering i fogedbladet (udlægsbladet), samt at dette skal finde sted under selve udlægsforretningen.

1. Afbrydelse af forældelse

SKAT har en forpligtigelse til at inddrive gæld, der skyldes til det offentlige. Dette betyder blandt andet, at SKAT har en forpligtigelse til at sikre, at der sker rettidig afbrydelse af forældelse af en fordring uanset fordringens type og størrelse og uanset hvem, der er skyldner.

Dette betyder, at SKAT som restanceinddrivelsesmyndighed, i visse situationer skal foretage udlæg med henblik på afbrydelse af forældelsen, selvom SKAT er bekendt med, at skyldner intet ejer til genstand for udlæg. Dette vil navnlig være situationen, hvor afbrydelse af forældelse ikke kan ske ved lønindeholdelse, fordi skyldner ikke har en betalingsevne i henhold til bestemmelserne i inddrivelsesbekendtgørelsen, hvor skyldner hverken udtrykkelig eller ved sin handlemåde har erkendt sin forpligtigelse og hvor skyldner ikke har ønsket at underskrive en erklæring om suspension af forældelse og passivitet.

2. Udlæg som forældelsesafbrydende retsskridt

I henhold til forældelseslovens § 18, stk. 2, afbrydes forældelse, ved udlæg foretaget af en pantefoged, ved udlægsforretningens foretagelse.

Anmodningen om udlæg vil have "egentlig" afbrydelsesvirkning, uanset om udlægsforretningen

- faktisk fører til foretagelse af udlæg eller
- alene til konstatering af, at skyldneren ikke ejer noget, der kan gøres til genstand for udlæg, d.v.s. ved skyldnerens afgivelse af insolvenserklæring

3. Hvor skal udlægsforretningen foretages

En skyldner skal som udgangspunkt tilsiges til at give møde på skattecentret i de sager, hvor udlægsforretningen foretages med det primære formål, at afbryde forældelsen af kravet.

Udlægsforretningen skal afholdes på skattecentret i god tid inden der indtræder forældelse af kravet.

Møder skyldner ikke til udlægsforretningen på skattecentret, skal skattecentret som hovedregel foretage en udgående udlægsforretning til skyldners bopæl. Det er i afsnit 4 nærmere beskrevet, hvornår en udgående udlægsforretning til skyldners bopæl kan anses for gennemført, således at der er foretaget afbrydelse af forældelse af fordringen, jf. forældelseslovens § 18, stk. 2.

Kan den udgående udlægsforretning ikke gennemføres på skyldners bopæl kan SKAT træffe beslutning om politifremstilling af skyldner.

SKAT kan endvidere træffe beslutning om politifremstilling i de situationer, hvor skyldner ikke møder til udlægsforretningen på skattecentret og hvor SKAT er vidende om, at skyldner ikke har en kendt bopæl eller hvor andre tvingende forhold gør det nødvendigt at politifremstille skyldner for at sikre, at der sker afbrydelse af forældelsen af fordringen.

Det er i afsnit 5 nærmere beskrevet, hvornår der kan ske politifremstilling af en skyldner med henblik på afbrydelse af forældelse.

4. Udkørende fogedforretning

Retsplejelovens § 495, stk. 1, er "hovedreglen" om, at enten skal skyldner være til stede, eller det aktiv, som der ønskes udlæg i. Retsplejelovens § 495 har følgende ordlyd:

Forretningen kan foretages, selv om skyldneren ikke giver møde eller træffes. På rettens kontor kan der dog, hvis skyldneren ikke er mødt, ikke foretages udlæg i andet end fast ejendom eller i henhold til pantebrev, jf. § 478, stk. 1, nr. 6.

Bestemmelsens 1. pkt. er henvendt på udkørende fogedforretninger.

Træffes skyldneren under den udkørende forretning, kan udlægsforretningen gennemføres, hvorved forældelsen afbrydes.

Træffes skyldneren ikke, kan udlæg foretages i de aktiver, som skyldneren ejer og som er til stede, hvilket medfører at forældelsen afbrydes.

Træffes skyldner ikke og har fogeden skaffet sig adgang til bopælen og gennemgået boligen med henblik på foretagelse af udlæg men må konstatere, at der intet findes til genstand for udlæg, så er der foretaget afbrydelse af forældelse. I denne situation antages, at fogeden har gennemført forretningen og konstateret insolvens. Herefter kan sagen "slutte" som "forgæves udlæg", hvorved forældelsen er afbrudt.

Der skal efterlades en meddelelse til skyldner i boligen med en korrekt opgørelse af kravet, idet det antages, at såfremt skyldneren ikke fremkommer med indsigelser inden fristen på 4 uger, må skyldner anses som værende enig i opgørelsen, og at han derfor ikke har indsigelser imod gældens størrelse eller eksistens.

4.1 Trappestens forretninger

Som tidligere nævnt afbrydes forældelsen af udlæg foretaget af en pantefoged ved udlægsforretningens foretagelse. Såfremt forretningen afholdes på trappen foran skyldners hoveddør, kan udlægsforretningen ikke anses for at være gennemført, da fogden ikke har taget stilling til, hvorvidt der findes aktiver til genstand for udlæg. Fogeden kan ikke konstatere insolvens (forgæves udlæg) uden at undersøge dette nærmere ved en gennemgang af skyldners husrum.

Forældelsesfristen er i disse tilfælde ikke afbrudt, da forretningen juridisk set ikke er gennemført men alene afbrudt, med mindre forretningen udsættes som nedenfor.

4.2. Sagen udsættes

Ordlyden i § 495, stk. 1, 1. pkt. anfører: "at forretningen kan foretages". Heraf følger, at en udkørende fogedforretning, kan udsættes på skyldnerens tilstedeværelse, jf. iøvrigt retsplejelovens § 495, stk. 3. Dette forudsætter blot, at der efterlades en meddelelse til skyldneren.

I de tilfælde, hvor forretningen udsættes og fortsætter med en forkyndt tilsigelse, må forældelsen anses for afbrudt på tidspunktet for den udkørende forretning, såfremt tilsigelse af skyldneren sker uden udgrundet ophold. Dette er også gældende i de tilfælde, hvor skyldner ikke møder på tilsigelsen og sagen fortsætter ved politifremstilling.

5. Politifremstilling

Det fremgår af retsplejelovens § 494, stk. 3, at anses det for overvejende sandsynligt, at der ikke under udlægsforretningen kan opnås hel eller delvis dækning af gælden, bør der i almindelighed ikke ske politifremstilling. Det samme gælder, såfremt fremstilling ved politiets foranstaltning ikke vil stå i rimeligt forhold til gældens størrelse.

Denne bestemmelse er indsat i retsplejeloven med henblik på at hindre unødvendig eller overdreven brug af politifremstilling. Bestemmelsen er ikke til hindre for, at SKAT anvender politifremstilling, selvom formålet alene er at afbryde forældelsen af en fordring. Dette er begrundet i, at muligheden for at foretage

politifremstilling af en skyldner er indsat med henblik på, at give kreditor et middel til fremtvingelse af et møde, når skyldner undlader at efterkomme en tilsigelse til at give møde. I modsat fald ville en skyldner i visse tilfælde kunne hindre udlægsforretningens gennemførelse og dermed hindre at SKAT kan foretage afbrydelse af forældelse af en fordring.

Da det lægges til grund, at SKAT har en både legitim og nødvendig interesse i at kunne afbryde forældelsen af en fordring, kan SKAT derfor iværksætte politifremstilling, også i den situation, hvor det alene sker med henblik på afbrydelse af forældelse i henhold til forældelseslovens § 18, stk. 2.

Politifremstilling må dog ikke anvendes unødigt eller i overdreven grad. Politifremstilling skal derfor, som det er beskrevet under afsnit 3, alene anvendes hvor en udgående udlægsforretning ikke kan gennemføres på skyldners bopæl, hvor skyldner ikke har en kendt bopæl eller hvor andre tvingende forhold gør det nødvendigt at politifremstille skyldner for at sikre, at der sker afbrydelse af forældelsen af fordringen.

Det er i SKM2008.123.SKAT nærmere beskrevet, at en tilsigelse skal forkyndes for en skyldner inden der kan iværksættes politifremstilling af skyldner. Disse regler skal naturligvis også overholdes, hvor politifremstilling af en skyldner sker med henblik på afbrydelse af forældelse.

6. Særligt vedrørende protokollering

Da udgangspunktet i dansk lovgivning er, at det er kreditor, der har bevisbyrden for, at forældelse er blevet afbrudt, skal det præciseres, at der altid skal udfærdiges en fogedbog og at alle relevante oplysninger noteres på udlægsbladet uanset udfaldet af forretningen.

Fogedbogen skal således være så omfattende, at denne, ved en eventuel senere tvist omkring forældelse, skal kunne dokumentere hændelsesforløbet og benyttes som bevismiddel overfor fogedretten eller anden retsinstans. Dette kræver, at der som minimum anføres:

- hvornår (dato og klokkeslet) forretningen blev foretaget,
- hvem var til stede (fogden, låsesmed, vidner, skyldner m.v.),
- hvordan (blev skyldner antruffet / blev der skaffet adgang til boligen),
- hvad endte forretningen med (Der blev foretaget udlæg / forgæves udlæg).

Fogedbladet skal udfyldes under udlægsforretningens gennemførelse. Et fogedblad kan aldrig udfyldes efterfølgende, f.eks. når pantefogeden er kommet tilbage på sit kontor.

Yderligere krav til fogedbogen, fremgår af inddrivelsesvejledningen, afsnit G.4.1.

SKAT, den 11. februar 2008